

POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU DIPLOMOVOU PRÁCI
F. KOLÁŘ: METODICKÉ PŘÍSTUPY KE STUDIU EVOLUČNÍ HISTORIE
RELIKTNÍCH HADCOVÝCH POPULACÍ *KNAUTIA ARVENSIS*

Práce Filipa Koláře je rešerší nejen v názvu uvedených metodických přístupů ke studiu evoluční historie studovaného druhu, ale zahrnuje logicky rovněž rešerší věnovanou samotnému hadcovému fenoménu a dosavadnímu výzkumu na poli systematiky chrastavců, zejména pak zájmovému okruhu *Knautia arvensis*.

Samotné rozhodnutí obhajovat práci rešeršního charakteru, když autor měl již k dispozici množství experimentálních dat a úspěšně se účastní řešení dvou grantových projektů, je na katedře botaniky vcelku neobvyklé, a proto odvážné, ale podle mého názoru správné a do budoucna pro autora s jistotou velice přínosné – do literárního úvodu typické magisterské práce, natož do odborného článku by jistě nebylo možné tak rozsáhlou literární studii vměstnat. Rešerše vychází z úctyhodných 144 literárních pramenů, z nichž drtivý podíl je psán v cizích jazycích, a to nejenom angličtině, ale i němčině a francouzštině. Výběr rovněž není omezen na zdroje dostupné po internetu, ale odpovídajícím způsobem byla využita i relevantní historická literatura a zdroje mimo WOS. Co je však asi vůbec nejdůležitější, soudě podle organického zapojení využitých zdrojů, autor všechny práce nebo alespoň jejich drtivou většinu důkladně přečetl a vytěžil z nich podstatné. Velmi oceňuji, že rešerše je skutečně psána tak, jak by měla podle teoretických pravidel být, tedy že autor si po prostudování relevantních zdrojů utřídí získané informace a píše text rešerše jako vlastní esej s určitým autorským záměrem, ilustrovanou a podloženou na vhodných místech odkazy na studovaná díla. Tam, kde však literatura vyvolal problém dosud neřeší nebo autor má jiný názor, nebojí se jej prezentovat.

Úlohou oponenta by měla být zajisté i úporná snaha o nalezení nedostatků. Na tomto poli jsem příliš úspěšný nebyl: obsahová pochybení jsem nenašel (nejsem ovšem ani specialistou v oboru rešerše), množství překlepů je velmi nízké, z formálních nedostatků by se daly vytknout tři drobnosti:

- na více místech, než by mně osobně bylo milé, jsou používány nepřeložené anglické či německé termíny (*local indicators*, str. 8, .. procesy .. v souhře se studii *heavy metal tolerance* vyústily..., str. 9, genetické *pattern* svědčící pro ... rozpad areálu než .. šíření .. prostřednictvím *long-distance dispersal* (... žádné důkazy *founder-effect*, str. 13, znaky druhů z různých *Wurzelgruppen*, str. 19 atd.) – v řadě případů by bylo možné tyto termíny nahradit českými ekvivalenty, i když by si to třeba v některých případech vyžádalo větší zásah do větné konstrukce
- v systematické části by asi bylo vhodné jednotně používat (při první zmínce) nebo naopak zcela vypustit autorské zkratky; za velmi nevhodné považuji vypouštění částí jmen a jeho nahrazení hvězdičkou (navíc značně nejednotně co se týká psaní mezer a teček)
- v seznamu literatury nejsou jednotlivé citace správně abecedně řazeny (patrně se autor spolehl na automatické seřazení text. editoru); nejednotně jsou psány iniciály jmen autorů, případné mezery v paginaci, citace kapitol knih, (ne)uvádění jednotlivých čísel ročníků a další typické neduhy narychlo editovaného seznamu citací. Vzhledem k celkové úrovni rešerše je množství nedostatků v této části práce ostudné

Dotazy do diskuse:

- rozšíření „hadcových kapradin“ diskutované v kap. 3.2.2 má paralelu i např. mezi mechorosty vázanými na substráty s vysokým obsahem mědi (Shaw AJ 1995 ad.), zde je asi ale možné uvažovat jak o paleo-, tak o neoendemismu. Celkově je tedy třeba vzít v úvahu jak šířitelnost diaspor, tak dobu speciální události a jejich případné opakování na různých místech areálu pro vytvoření všeobecně použitelného schématu
- proč si autor myslí, že saltační speciace je ve studované skupině druhů vzácnější či méně pravděpodobná než gradualistická (str. 9)? Polyploidizace je zde přece velmi častým jevem.
- proč nebylo validizováno jméno taxonu *K. arvensis* subsp. *serpentinicola*?

Výše uvedené připomínky samozřejmě nijak nesnižují celkovou úroveň předkládané práce, kterou můžu bez rozpaků označit za jednu z nejzdařilejších rešeršních prací, kterou jsem měl možnost číst. Práce jednoznačně splňuje nároky kladené na bakalářské diplomové práce, a proto ji doporučuji k obhajobě s hodnocením **výborně**.

V Č. Budějovicích, 4.6.2007, Jan Kučera

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'K' followed by a long horizontal stroke that loops back under itself.